

Posudek oponenta diplomové práce Radky Avramovy

Propojení duchovních proudů Východu a Západu a křesťanský aspekt v učení Omraama Mikhaëla Aïvanhova

Diplomová práce Radky Avramovy je mimořádně záslužnou prací přibližující východiska a názory významného představitele tzv. esoterního křesťanství. Autorka vychází z nadstandardního počtu primárních francouzských zdrojů, které velmi pěkně a pečlivě překládá v řadě přímých citátů do češtiny. (Na druhou stranu se mi jeví překvapivé, že nejen nepoužívá, ale ani neuvádí několik publikací, které od 90. letch byly publikovány v češtině, ani se nevyjadřuje ke kvalitě těchto již existujících překladů). Pečlivost se odráží i ve velmi čtivé a stylisticky vytríbené formě jejího psaného projevu. Práce má jasné vymezení, přehlednou a logickou strukturu a zvláště si cením závěru, v němž autorka pozdvihuje práci do další významové úrovně vyjádřené první polovinou názvu práce. Naprostá většina diplomových prací používá Závěr k pouhému shrnutí či rekapitulování předchozích myšlenek a její práce je tak ve schopnosti zasadit předchozí myšlenky do určitého obecnějšího a širšího kontextu výjimečná. Vzhledem k tomu, že autorka se na mnoha místech podrobně zamýšlí nad vztahem Aïvanhovových názorů k oficiálním dogmatům katolické církve a rozebírá inspirační zdroje Aïvanhovovy náboženské filosofie zejména v židovské mystice a hinduismu, není její práce pouhou kompilací myšlenek jednoho autora, ale má výrazně interpretační a komparativní povahu. Všechny tyto části práce se mi jeví jako podnětné, inspirativní a cením si autorčiny přemýšlivosti a evidentního osobního zaujetí pro zpracovávané téma.

Přesto se možná vinou nezbytné šíře záběru právě v těchto částech tu a tam najdou určité dílčí nepřesnosti - např. energetické centrum „hara“ (v původní čínské tradici „čchi-chaj“ neboli „moře dechu“), němuž Aïvanhov váže tzv. éterické tělo člověka (str. 77) se rozhodně nenachází v oblasti solárního plexu či sleziny, nýbrž v podbřišku (mezi pupkem a stydkou kostí). Protože rozumím spíše východním zdrojům Aïvanhovovy filosofie a dotyčnou knihu jsem četl, velmi mě zarazilo autorčino vyjádření, že významný český buddholog Jiří Holba ve sborníku *Pojetí duše v náboženských tradicích světa* tvrdí, že „*Buddha existenci duše přijímal, i když to explicitně nikdy neřekl*“ (str. 80). Ve zmiňovaném sborníku však Jiří Holba toto vůbec netvrdí. Přesný citát zní: „*V knihách o buddhismu se velmi často dočteme, že Gautama Buddha odmítal existenci duše. Oproti tomu se však mezi badateli vyskytuje také názor, byť menši-*

nový, že Buddha existenci duše přijímal, i když to explicitně nikdy neřekl.“ Holba tento interpretační spor podrobně zkoumá a na straně 308 tuto menšinovou západní interpretaci explicitně označuje za „chybnou“. Jde tedy o typické překroucení (v tomto případě přímo obrácení významu v pravý opak) v důsledku nevhodného vytrhnutí z kontextu. Vzhledem k evidentní pečlivosti autorčiny práce však věřím, že jde jen o ojedinělý výpadek citační disciplíny, nehledě na to, že v dalších řádcích autorka do svědčuje, že Holbův příspěvek skutečně dočetla až do konce.

Z formálního hlediska bych v poznámkách pod čarou preferoval pečlivé rozlišování parafrází od přímých citací formou zavedených zkratek (Srov., viz).

Protože se v celé práci z důvodu zjevného respektu vůči jeho odkazu autorka zdržuje jakéhokoli hodnocení Aïvanhovovy filosofie, navrhuji, aby se v rámci obhajoby pokusila zaujmout kritičtější postoj a zamyslela se nad tím, zda by dokázala najít a pojmenovat některé body Aïvanhovova učení (ať už v práci zmiňované nebo do práce nezahrnuté), které se jí jeví jako nedůsledné, spekulativní, odporující si nebo dnes překonané.

V každém případě diplomovou práci Radky Avramovy **doporučuji k obhajobě** a navrhuji známku **výborně**.

PhDr. Vít Erban

Katedra filosofie a religionistiky TF JU,

14.5. 2010 v Českých Budějovicích

